

Kokkuvõtte muutustest ISA (EE) standardites seoses novembris 2016 vastu võetud ühe uue ja kaheksa muudetud standardiga (pdf)

ISA 200

13.

- (f) finantsaruanded – möödunud perioodide finantsinformatsiooni, kaasa arvatud avalikustatava informatsiooni struktureeritud esitamine, mille eesmärk on anda infot majandusüksuse majanduslike ressursside või kohustuste kohta teatud ajahetkel või nende muutuste kohta mingi ajaperioodi jooksul kooskõlas finantsaruandluse raamistikuga. ~~Seotud lisad sisaldavad tavaliselt märkimisväärsete arvestuspoliitikate kokkuvõtet ja muud selgitavat informatsiooni.~~ Termin „finantsaruanded” viitab tavaliselt finantsaruannete tervikkomplektile, nii nagu see on kindlaks määratud rakendatava finantsaruandluse raamistiku nõuetega, kuid see võib viidata ka ühele finantsaruandele. Avalikustatav informatsioon hõlmab rakendatava finantsaruandluse raamistikuga sõnaselgelt või muidu lubatud selgitavat või kirjeldavat informatsiooni, mis esitatakse vastavalt nõuetele finantsaruandes või lisades või kasutades ristviiteid. (Vt lõigud A1–A1a)

Finantsaruanded (vt lõigu 13 punkt f)

A1. Osa finantsaruandluse raamistike võib viidata majandusüksuse majanduslikele ressurssidele või kohustustele teiste terminitega. Näiteks võidakse neile viidata kui majandusüksuse varadele ja kohustistele ning nendevahelisele erinevusele võidakse viidata kui omakapitalile või omakapitali osalustele.

A1a. Selgitava või kirjeldava informatsiooni, mille lisamist finantsaruannetesse nõutakse rakendatava finantsaruandluse raamistikuga, võib lisada sinna ristviitega muus dokumendis, näiteks tegevusaruandes või riskiaruandes esitatud informatsioonile. „Lisada sinna ristviitega” tähendab finantsaruannetes ristviitamist muule dokumendile, mitte muus dokumendis ristviitamist finantsaruannetele. Kui rakendatavas finantsaruandluse raamistikus ei ole ristviitamine selgitava või kirjeldava informatsiooni asukohale sõnaselgelt keelatud ja see informatsioon on asjakohaselt ristviidatud, on kõnealune informatsioon finantsaruannete osa.

ISA 210

10. e) (vt lõik A 23a)

A11. [...] (sh informatsioon, mis on saadud mujalt kui pearaamatust ja alamregistritest) [...]

Täiendav informatsioon (vt lõigu 6 punkti b alapunkt iii.b)

A19. Täiendav informatsioon, mida audiitor võib juhtkonnalt auditi otstarbel nõuda, võib hõlmata muu informatsiooniga seotud asjaolusid vastavalt ISA-le 720 (muudetud), kui see on rakendatav. Kui audiitor eeldab muu informatsiooni saamist pärast audiitori aruande kuupäeva, võidakse ka auditi töövõtu tingimustes tunnistada audiitori kohustusi seoses sellise muu informatsiooniga, sealhulgas (kui see on rakendatav) meetmeid, mis võivad olla asjakohased või vajalikud, kui audiitor teeb järelduse, et pärast audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud.

A23.

- nõue, et audiitor peab esitama peamiste auditi asjaolude kohta informatsiooni audiitori aruandes vastavalt ISA-le 701;
- eeldus, et juhtkond annab juurdepääsu kogu juhtkonnale teadaolevale informatsioonile, mis on finantsaruannete koostamisel asjassepuutuv, sealhulgas selgitus, et juhtkond annab juurdepääsu avalikustatud informatsiooni puhul asjassepuutuvale infole;

- juhtkonna nõusolek teha audiitorile õigeaegselt kättesaadavaks finantsaruannete kavand ja ~~mis tahes kaasnev muu informatsioon, sealhulgas kogu nende koostamise puhul asjassepuutuv informatsioon, mis on saadud pearaamatust ja alamregistritest või mujalt (sh kogu informatsioon, mis on avalikustatud informatsiooni puhul asjassepuutuv) ja muu informatsioon¹ (kui on), et võimaldada audiitoril viia audit läbi kooskõlas väljapakutud ajagraafikuga;~~

A23a. Kui audiitor ei ole kohustatud esitama infot peamiste auditi asjaolude kohta, võib audiitorile olla abiks viidata auditi töövõtu tingimustes võimalusele esitada peamiste auditi asjaolude kohta infot audiitori aruandes ja teatavates jurisdiktsioonides võib selle võimaluse säilimiseks olla audiitoril vajalik lisada viide selle kohta.

Lisa 1

Te olete palunud, et me auditeerime ABC Ettevõtte finantsaruandeid, mis sisaldavad ~~bilansi~~ finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 20X1, koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta, ja finantsaruande lisasid, mh märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ~~ning muud selgitavat informatsiooni~~. Meil on hea meel kinnitada käesoleva kirjaga meie aktsepti ja meie arusaamist selle auditi töövõtu osas. Meie audit viiakse läbi eesmärgiga, et me avaldame arvamust finantsaruannete kohta.

Meie auditi eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas finantsaruanded tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (ISAd) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad teevad nende finantsaruannete alusel.

Me kasutame auditi osana vastavalt ISAdele kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus.

Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks finantsaruannete kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid riske, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali aluse andmiseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mittevastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada kokkumängu, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väaresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise sisekontrollist, mis on auditi puhul asjassepuutuv, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;²
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima audiitori aruandes tähelepanu sellega seoses avalikustatud infole finantsaruannetes või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad audiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

¹ Nagu määratletud ISAs 720 (muudetud) „Audiitori kohustused seoses muu informatsiooniga”.

² Seda lauset muudetakse asjakohaselt tingimustes, kus audiitoril on koos finantsaruannete auditiga ka kohustus avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta.

- hindame finantsaruannete üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas finantsaruanded esitavad aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

(c) [...]:³

[Sisestage asjakohane viide audiitori aruande eeldatavale vormile ja sisule, sealhulgas muud informatsiooni käsitlevale aruandlusele vastavalt ISA-le 720 (muudetud), kui see on rakendatav.]

ISA 220

A27a. ISA 701 rakendamise korral hõlmavad töövõtumeeskonna poolt audiitori aruande sõnastamisel tehtavad järeldused alljärgneva kindlaksmääramist:

- audiitori aruandesse lisatavad peamised auditi asjaolud;
- peamised auditi asjaolud, mille kohta ei esitata infot audiitori aruandes vastavalt ISA 701 lõigule 14 (kui on), ja
- audiitori aruandes käsitletavate peamiste auditi asjaolude puudumine, kui see on rakendatav olenevalt majandusüksuse ja auditi faktidest ja tingimustest.

Lisaks hõlmab väljapakutud audiitori aruande ülevaatus vastavalt lõigu 20 punktile b peamiste auditi asjaolude osa väljapakutud sõnastuse kaalumist.

ISA 230

A10.

- ISA 701 rakendamise korral audiitori poolt peamiste auditi asjaolude kindlaksmääramine või selle kindlaksmääramine, et peamised auditi asjaolud, mille kohta tuleks infot esitada, puuduvad.

ISA 240

[...]

A4.

- rakendatava finantsaruandluse raamistikuga nõutud avalikustatava informatsiooni, sealhulgas õiglase esitusviisi saavutamiseks vajaliku avalikustatava informatsiooni mitteavalikustamine, takistamine või väärkajastamine;
- faktide, mis võivad mõjutada finantsaruannetes kajastatud summasid, varjamine või nende kohta informatsiooni mitteavalikustamine;
-

Arutelu töövõtumeeskonnas (vt lõik 15)

[...]

A11. Arutelu võib hõlmata selliseid asjaolusid nagu:

- ideede vahetamine töövõtumeeskonna liikmete vahel selle kohta, kuidas ja kus võivad majandusüksuse finantsaruanded (sh eraldiseisvad aruanded ja avalikustatud informatsioon) [...];

³ Vt lõigus A23 esitatud näited juhtkonna kohustustega seotud muude asjaolude kohta, mis võib lisada.

- sellise riski arvessevõtmine, et juhtkond võib püüda esitada avalikustatava informatsiooni viisil, mis võib takistada tõelist arusaamist avalikustatud asjaoludest (nt lisades liiga palju ebaolulist informatsiooni või kasutades ebaselget või mitmetähenduslikku sõnastust):

ISA 300

A12a. Planeeritud riskihindamise protseduuride ja edasiste auditiprotseduuride olemuse, ajastuse ja ulatuse kindlaksmääramine seoses avalikustatud informatsiooniga on oluline, võttes arvesse nii avalikustatud informatsiooni võimalikku laiaulatuslikkust kui ka üksikasjalikkust. Lisaks võib teatav avalikustatud informatsioon hõlmata mujalt kui pearaamatust ja alamregistritest saadud informatsiooni, mis võib samuti mõjutada hinnatud riske ning nende käsitlemiseks ettenähtud auditiprotseduuride olemust, ajastust ja ulatust.

A12b. Avalikustatud informatsiooni kaalumise auditi algetapis aitab audiitoril pöörata asjakohast tähelepanu avalikustatud informatsiooni käsitlemisele sarnaselt tehinguklasside, sündmuste ja kontosaldoodega ning planeerida selleks piisavalt aega. Varajane kaalumise võib aidata audiitoril ka kindlaks määrata alljärgneva mõju auditile:

- märkimisväärne uus või muudetud avalikustatav informatsioon, mis on nõutav muutuste tõttu majandusüksuse keskkonnas, finantsolukorras või tegevuses (nt muudatus segmentide nõutavas tuvastamises ja segmentiaruandluses, mis tuleneb märkimisväärsest äriühendusest):
- rakendatavas finantsaruandluse raamistikus tehtud muudatustest tulenev märkimisväärne uus või muudetud avalikustatav informatsioon;
- audiitori eksperdi kaasamise vajadus, et abistada konkreetse avalikustatava informatsiooniga (nt pensioni- või muu pensionihüvitise kohustustega seoses avalikustatav informatsioon) seotud auditiprotseduuride läbiviimisel, ja
- avalikustatava informatsiooniga seotud asjaolud, mille üle audiitor võib soovida arutada nendega, kelle ülesandeks on valitsemine.

Lisa

- rakendatavas finantsaruandluse raamistikus tehtud muudatused, nagu raamatupidamisstandardite muudatused, millega võib kaasneda märkimisväärne uus või muudetud avalikustatav informatsioon;
- protsess(id), mida juhtkond kasutab rakendatava finantsaruandluse raamistikuga nõutud avalikustatava informatsiooni, sealhulgas mujalt kui pearaamatust ja alamregistritest saadud infot sisaldava avalikustatava informatsiooni tuvastamiseks ja koostamiseks;
- ~~märkimisväärsed muudatused finantsaruandluse raamistikus, nagu näiteks arvestusstandardite muudatused;~~

ISA 320

6. Audiitor teeb auditi planeerimisel otsustusi oluliseks peetavate väärkajastamiste ~~suuruse~~ kohta.
/.../

Avalikustatavas informatsioonis esinevate võimalike väärkajastamiste olemuse arvessevõtmine on siiski asjaspepuutuv seoses olulise väärkajastamise riskide käsitlemiseks ettenähtud auditiprotseduuride kujundamisega. Hinnates kõikide korrigeerimata väärkajastamiste mõju finantsaruannetele, kaalub audiitor lisaks mitte ainult korrigeerimata väärkajastamiste suurust, vaid ka nende olemust ja nende esinemise konkreetseid tingimusi.

A1a. Olulise väärkajastamise riskide tuvastamine ja hindamine⁴ hõlmab kutsealase otsustuse kasutamist nende tehinguklasside, kontosaldoade ja avalikustatud info, sealhulgas kvalitatiivse avalikustatud info kindlakstegemiseks, mille väärkajastamine võib olla oluline (st väärkajastamisi peetakse üldiselt oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need mõjutavad majanduslikke otsuseid, mida kasutajad teevad finantsaruannete kui terviku alusel). Kaaludes, kas kvalitatiivse avalikustatud info väärkajastamised võivad olla olulised, võib audiitor kindlaks teha sellised asjaspepuutuvad tegurid nagu:

- majandusüksuse tingimused perioodil (nt võib majandusüksus olla osalenud perioodi jooksul märkimisväärse äriühenduses);
- rakendatav finantsaruandluse raamistik, sealhulgas selle muudatused (nt võib uus finantsaruandluse raamistik nõuda majandusüksuse seisukohast märkimisväärse uue kvalitatiivse info avalikustamist);
- kvalitatiivne avalikustatud informatsioon, mis on majandusüksuse olemuse tõttu oluline finantsaruannete kasutajate jaoks (nt võib likviidsusriski kohta avalikustatud info olla oluline finantsasutuste finantsaruannete kasutajate jaoks).

A10

- [...] ning tundlikkuse analüüs seoses õiglase väärtuse arvestushinnangutega, mida iseloomustab suur hinnangu ebakindlus);
- [...] (näiteks hiljuti omandatud äritegevus, segmentide või märkimisväärsete äriühenduste kohta avalikustatud info).

ISA 330

20.

- (a) finantsaruannetes esitatud informatsiooni vastavusse viimine või kooskõlastav võrdlemine selle aluseks olevate arvestusandmetega, sealhulgas avalikustatud info vastavusse viimine ja kooskõlastav võrdlemine olenemata sellest, kas selline info on saadud pearaamatust ja alamregistritest või mujalt, ja

Esitusviisi ja avalikustatava informatsiooni adekvaatsus **Finantsaruannete esitusviisi adekvaatsus**

24. Audiitor peab viima läbi auditiprotseduurid, et hinnata, kas finantsaruannete, ~~sealhulgas seotud avalikustatava informatsiooni~~ üldine esitus on kooskõlas rakendatava finantsaruandluse raamistikuga. ~~(vt lõik A59).~~ Sellisel hindamisel peab audiitor kaaluma, kas finantsaruanded on esitatud viisil, mis peegeldab asjakohaselt:

- finantsinformatsiooni ning selle aluseks olevate tehingute, sündmuste ja tingimuste liigitamist ja kirjeldamist ning
- finantsaruannete esitusviisi, struktuuri ja sisu. (Vt lõik A59)

30. Audiitori dokumentatsioon peab näitama, et finantsaruannetes esitatud informatsioon on vastavuses või võrdlevalt kooskõlas selle aluseks olevate arvestusandmetega, sealhulgas seda, et avalikustatud info on vastavuses ja võrdlevalt kooskõlas olenemata sellest, kas selline info on saadud pearaamatust ja alamregistritest või mujalt.

⁴ ISA 315 (muudetud) lõigu 25 kohaselt peab audiitor tuvastama olulise väärkajastamise riski finantsaruannetes ja väite tasandil ning hindama seda riski.

A13.

- ~~kontrollimine, kas finantsaruanded on arvestusandmetega vastavuses; finantsaruannetes esitatud informatsiooni vastavusse viimine või kooskõlastav võrdlemine selle aluseks olevate arvestusandmetega, sealhulgas avalikustatud info vastavusse viimine ja kooskõlastav võrdlemine olenemata sellest, kas selline info on saadud pearaamatust ja alamregistritest või mujalt;~~

A14.

- finantsaruannete koostamise ajastus, eelkõige sellise avalikustatud info puhul, milles esitatakse täiendavaid selgitusi finantsseisundi aruandes, koondkasumiaruandes, omakapitali muutuste aruandes või rahavoogude aruandes kajastatud summade kohta.

A52. ~~Audiitori poolt päevaraamatukannete ja muude korrigeerimiste kontrollimise sisu ja ka ulatus sõltuvad majandusüksuse finantsaruandluse protsessi olemusest ja keerukusest ning sellega seotud olulise väärkajastamise riskidest. Finantsaruande sulgemisprotsessiga seotud audiitori substantiivsete protseduuride sisu ja ka ulatus sõltuvad majandusüksuse finantsaruandlusprotsessi olemusest ja keerukusest ning sellega seotud olulise väärkajastamise riskidest.~~

[...]

Esitusviisi ja avalikustatava informatsiooni adekvaatsus Finantsaruannete esitusviisi adekvaatsus

A59. ~~Finantsaruannete, sealhulgas seotud avalikustatava informatsiooni üldise esitusviisi hindamine on seotud sellega, kas individuaalsed finantsaruanded on esitatud viisil, mis kajastab finantsinformatsiooni asjakohast klassifikatsiooni ja kirjeldust ning finantsaruannete ja nendega kaasnevate lisade vormi, korraldust ja sisu. Siia hulka kuulub näiteks kasutatud terminoloogia, esitatud üksikasjade hulk, näitajate klassifitseerimine aruannetes ja esitatud summade alused. Finantsaruannete asjakohase esitusviisi, korralduse ja sisu hindamine hõlmab näiteks rakendatava finantsaruandluse raamistikule nõuete kohaselt kasutatud terminoloogia, üksikasjalikkuse taseme, summeerimise ja jaotamise ning esitatud summade aluste kaalumist.~~

ISA 450

A1.

- (b) summa või avalikustatava informatsiooni väljajätmine, sealhulgas informatsiooni ebapiisav või mittetäielik avalikustamine, ja sellise avalikustatava informatsiooni väljajätmine, mis on nõutav teatavate rakendatavate finantsaruandluse raamistike informatsiooni avalikustamise eesmärkide täitmiseks;⁵
- (e) informatsiooni mitteasjakohane liigitamine, koondamine või jaotamine ja
- (f) vastavalt õiglase esitusviisi raamistikule koostatud finantsaruannete korral sellise avalikustatava informatsiooni väljajätmine, mis on vajalik finantsaruannetes õiglase esitusviisi saavutamiseks lisaks raamistiku kohaselt konkreetselt nõutavale avalikustatavale informatsioonile.⁶

„Selgelt tühine”

Audiitor võib kindlaks määrata summa, millest väiksemad väärkajastamised on selgelt tühised ja ei vaja akumuleerimist, kuna audiitor eeldab, et selliste summade akumuleerimisel ei oleks finantsaruannetele selgelt olulist mõju. „Selgelt tühine” ei ole samatähenduslik mõiste nagu „mitteoluline”. Selgelt tühised asjaolud on täiesti teises suurusjärgus (väiksemad), kui kooskõlas ISAga 320 kindlaksmääratud olulisus ja need on asjaolud, mis on selgelt tähtsusetud, sõltumata sellest, kas neid käsitletakse üksikult või kogumina ja kas neid hinnatakse suuruse, olemuse või tingimuste mis tahes kriteeriumi põhjal. Kui selles suhtes, kas

⁵ Näiteks rahvusvahelise finantsaruandluse standardi (IFRS) 7 „Finantsinstrumendid: avalikustatav teave” lõigus 42H on märgitud: „(Majandus)üksus avalikustab lisateabe, mida ta peab vajalikuks paragrahvis [...] esitatud avalikustamise eesmärkide täitmiseks”.

⁶ Näiteks IFRSis nõutakse majandusüksuselt täiendava informatsiooni avalikustamist siis, kui vastavus IFRSide konkreetsetele nõuetele on ebapiisav, et võimaldada kasutajatel aru saada teatavate tehingute, muude sündmuste ja tingimuste mõjust majandusüksuse finantsseisundile ja finantstulemustele (rahvusvaheline raamatupidamisstandard 1 „Finantsaruannete esitamine”, lõigu 17 punkt c).

üks või mitu näitajat on selgelt tühised või mitte, valitseb ebakindlus, siis loetakse, et asjaolu ei ole selgelt tühine.

- A2. Käesoleva ISA lõigus 5 on sätestatud, et audiitor peab akumuleerima auditi käigus tuvastatud väärkajastamised, välja arvatud need, mis on selgelt tühised. „Selgelt tühine” ei ole termini „mitteoluline” erinev sõnastus. Selgelt tühised väärkajastamised on täiesti teises suurusjärgus (väiksemad) või täiesti teistsuguse olemusega kui need, mis määratakse kindlaks olulistena, ja need on väärkajastamised, mis on selgelt tähtsusetud olenemata sellest, kas neid käsitletakse üksikult või kogumina ja kas neid hinnatakse suuruse, olemuse või tingimuste kriteeriumi põhjal. Kui selle suhtes, kas üks või mitu näitajat on selgelt tühised või mitte, valitseb ebakindlus, siis leitakse, et väärkajastamine ei ole selgelt tühine.

Üksikutes aruannetes esinevad väärkajastamised

- A2a. Audiitor võib määrata summa, millest väiksemate summade puhul oleksid väärkajastamised üksikutes aruannetes selgelt tühised ja neid ei oleks vaja akumuleerida, sest audiitori eelduste kohaselt puuduks selliste summade akumuleerimisel selgelt oluline mõju finantsaruannetele. Määratud summast suuremate summade väärkajastamised siiski akumuleeritakse, nagu on nõutud käesoleva ISA lõigus 5. Lisaks ei pruugi summadega seotud väärkajastamised olla selgelt tühised, kui neid hinnatakse olemuse või tingimuste kriteeriumi põhjal, ja kui ei ole, siis need akumuleeritakse, nagu on nõutud käesoleva ISA lõigus 5.

Avalikustatud informatsioonis esinevad väärkajastamised

- A2b. Avalikustatud informatsioonis esinevad väärkajastamised võivad samuti olla selgelt tühised olenemata sellest, kas neid käsitletakse üksikult või kogumina ja kas neid hinnatakse suuruse, olemuse või tingimuste kriteeriumi põhjal. Avalikustatud informatsioonis esinevad väärkajastamised, mis ei ole selgelt tühised, akumuleeritakse samuti, et aidata audiitoril hinnata selliste väärkajastamiste mõju asjassepuutuvale avalikustatud infole ja finantsaruannetele tervikuna. Käesoleva ISA lõigus A13a on esitatud näited juhtumitest, kus kvalitatiivses avalikustatud informatsioonis esinevad väärkajastamised võivad olla olulised.

Väärkajastamine akumuleerimine

- A2c. Olemuse või tingimuste väärkajastamisi, mis akumuleeritakse vastavalt lõikudele A2a–A2b, ei saa kokku liita, nagu see on võimalik summade väärkajastamiste korral. Audiitor on siiski käesoleva ISA lõigu 11 kohaselt kohustatud hindama neid väärkajastamisi üksikult ja kogumina (st koos muude väärkajastamistega), et määrata kindlaks, kas need on olulised.

A3.

- Otsustustest tulenevad väärkajastamised on erinevused, mis tulenevad juhtkonna otsustustest, sealhulgas otsustustest, mis käsitlevad kajastamist, mõõtmist, esitamist ja avalikustamist finantsaruannetes (sh arvestuspõhimõtete valikut või rakendamist), mis on audiitori arvates põhjendamatud või mitteasjakohased.

- A13. Iga üksiku väärkajastamise puhul hinnatakse selle summa mõju asjassepuutuvatele tehinguklassidele, kontosaldoadele või avalikustatavale informatsioonile, kaasa arvatud seda, kas selle konkreetse tehinguklassi, kontosaldo või avalikustatava informatsiooni olulisuse tase on ületatud.

- A13a. Lisaks kaalutakse avalikustatud kvalitatiivse informatsiooni iga üksikut väärkajastamist, et hinnata selle mõju asjassepuutuvale avalikustatud informatsioonile ning kogumõju finantsaruannetele tervikuna. Selle kindlaksmääramisega, kas avalikustatud kvalitatiivses informatsioonis esinev väärkajastamine on oluline rakendatava finantsaruandluse raamistiku ja majandusüksuse konkreetsete tingimuste kontekstis, kaasneb kutsealase otsustuse tegemine. Sellised väärkajastamised võivad olla olulised näiteks järgmistel juhtudel:

- kindlustus- ja pangandustegevust teostavate majandusüksuste kapitali juhtimise eesmärged, põhimõtteid ja protsesse käsitleva informatsiooni ebatäpne või mittetäielik kirjeldamine;

- informatsiooni väljajätmine sündmuste või tingimuste kohta, mis põhjustasid varade väärtuse langust (nt metalli või kauba nõudluse märkimisväärset pikaajalist vähenemist) kavandustöid tegevas majandusüksuses;
- arvestuspõhimõtete mittenõuetekohane kirjeldamine seoses märkimisväärse kirjega finantsseisundi aruandes, koondkasumiaruandes, omakapitali muutuste aruandes või rahavoogude aruandes;
- valuutakursi tundlikkuse ebapiisav kirjeldamine rahvusvahelise äritegevusega tegelevas majandusüksuses.

A13b. Selle kindlaksmääramisel, kas olemuse parandamata väärkajastamised on olulised, nagu on nõutud käesoleva ISA lõigus 11, kaalub audiitor summade ja avalikustatud informatsiooni parandamata väärkajastamisi. Selliseid väärkajastamisi võib pidada oluliseks kas üksikult või koos muude väärkajastamistega. Näiteks võib audiitor olenevalt avalikustatud informatsioonis kindlaks tehtud väärkajastamistest kaaluda, kas:

- tuvastatud vead on püsivad või läbivad või
- sama asjaolu kohta on tuvastatud mitu väärkajastamist ja need väärkajastamised võivad koos mõjutada kasutajate arusaamist sellest asjaolust.

Akumuleeritud väärkajastamiste kaalumise on kasulik ka finantsaruannete hindamisel kooskõlas ISA 700 (muudetud) lõigu 13 punktiga d, mille kohaselt audiitor peab kaaluma, kas finantsaruannete üldist esitusviisi on kahjustatud, lisades informatsiooni, mis ei ole asjaspepuutuv või takistab tõelist arusaamist avalikustatud asjaoludest.

[...]

A16.

- mõjutab muud infot, mis lisatakse majandusüksuse aastaaruandesse (näiteks juhtkonna arutelu- ja analüüsiaruandes või tegevus- ja finantsülevaates olev informatsioon), mille puhul võib põhjendatult eeldada, et see mõjutab finantsaruannete kasutajate majandusotsuseid. ISAs 720 (muudetud) käsitletakse audiitori kohustusi seoses muu informatsiooniga.

A17. [...] Olenevalt tingimustest võivad avalikustatud informatsioonis esinevad väärkajastamised viidata ka pettusele ja tuleneda näiteks alljärgnevast:

- eksitav avalikustatud informatsioon, mille põhjuseks on juhtkonna otsuste kallutatus, või
- ülemäärane dubleeriv või mitteinformatiivne avalikustatud info, mille eesmärk on takistada tõelist arusaamist finantsaruannetes sisalduvatest asjaoludest.

Kaaludes tehinguklassides, kontosaldoes ja avalikustatud informatsioonis esinevate väärkajastamiste mõju, rakendab audiitor kutsealast skeptitsismi kooskõlas ISAg 200.

ISA 510

Lisa

Aruannete näidised on muutunud. Vaata uusi näidiseid ISA (EE) 510 standardi lõpus

ISA 540

A114. [...] ~~Audiitor võib samuti määrata kindlaks, et on vajadus juhtida lugeja tähelepanu märkimisväärsele ebakindlusele, lisades audiitori aruandesse asjaolu rõhutava lõigu. ISA 706⁷ kehtestab nõuded ja annab juhiseid selliste lõikude kohta. Kui see on rakendatav, võib audiitor ka~~

⁷ ISA 706 „Asjaolu rõhutavad lõigud ja muu asjaolu lõigud sõltumatu audiitori aruandes”.

kindlaks määrata, et arvestushinnang, mille puhul on kindlaks tehtud suur hinnangu ebakindlus, on peamine auditi asjaolu, mille kohta tuleb esitada infot audiitori aruandes vastavalt ISA-le 701, või võib pidada vajalikuks lisada audiitori aruandesse asjaolu rõhutava lõigu (vt ISA 706 (muudetud)). Kui asjaolu määratakse kindlaks peamise auditi asjaoluna, on ISA 706 (muudetud) kohaselt audiitoril keelatud lisada auditi aruandesse asjaolu rõhutavat lõiku.

ISA 560

1. [...] Selles ei käsitleta asjaolusid, mis on seotud audiitori kohustustega pärast audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsiooni suhtes, mida käsitletakse ISA-s 720 (muudetud). Selline muu informatsioon võib siiski esile tuua järgnevad sündmused, mis kuuluvad käesoleva ISA ulatusse. (Vt lõik A1)

Pärast audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsiooni mõjud (vt lõik 10)

A10a. Kuigi audiitor ei ole kohustatud teostama finantsaruannete suhtes mis tahes auditiprotseduure pärast audiitori aruande kuupäeva, kuid enne finantsaruannete väljaandmise kuupäeva, sisaldab ISA 720 (muudetud) nõudeid ja juhiseid pärast audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsiooni kohta, mis võib hõlmata muud informatsiooni, mis saadakse pärast audiitori aruande kuupäeva, kuid enne finantsaruannete väljaandmise kuupäeva.

[...]

Pärast finantsaruannete väljaandmist saadud muu informatsiooni mõjud (vt lõik 14)

A16a. Audiitori kohustusi seoses pärast audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsiooniga käsitletakse ISAs 720 (muudetud). Kuigi audiitor ei ole kohustatud teostama finantsaruannete suhtes mis tahes auditiprotseduure pärast finantsaruannete väljaandmist, sisaldab ISA 720 (muudetud) nõudeid ja juhiseid pärast audiitori aruande kuupäeva saadud muu informatsiooni kohta

ISA 580

Lisa 2

- Oleme andnud teile:⁸

ISA 600

Lisa 1

Aruannete näidised on muutunud. Vaata uusi näidiseid ISA (EE) 600 standardi lõpus

ISA 710

Eelnenud perioodi auditeerimata finantsaruanded (vt lõik 14)

A7a. Kui audiitor ei suuda hankida algsaldode kohta piisavat asjakohast auditi tõendusmaterjali, on audiitor ISA 705 (muudetud) kohaselt kohustatud avaldama märkus(t)ega arvamuse või loobuma finantsaruannete kohta arvamuse avaldamisest, nagu on asjakohane, vastavalt ISA-le 705 (muudetud). Kui audiitoril esines märkimisväärseid raskusi piisava asjakohase auditi

⁸ Kui audiitor on lisanud juhtkonna kohustustega seotud muud asjaolud auditi töövõtukirja kooskõlas ISAgaga 210 „Auditi töövõtu tingimuste kokkuleppimine”, võib kaaluda nende asjaolude lisamist juhtkonna või nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kirjalikesse esitistesse.

tõendusmaterjali hankimisel selle kohta, et algsaldod ei sisalda väärkajastamisi, mis oluliselt mõjutavad käesoleva perioodi finantsaruandeid, võib audiitor selle kindlaks määrata peamise auditi asjaoluna vastavalt ISA-le 701.

Eelnenud perioodi auditeerimata finantsaruanded (vt lõik 19)

A12. Kui audiitor ei suuda hankida algsaldode kohta piisavat asjakohast auditi tõendusmaterjali, on audiitor ISA 705 (muudetud) kohaselt kohustatud avaldama märkus(t)ega arvamuse või loobuma finantsaruannete kohta arvamuse avaldamisest, nagu on asjakohane, vastavalt ISA-le 705 (muudetud). Kui audiitoril esines märkimisväärseid raskusi piisava asjakohase auditi tõendusmaterjali hankimisel selle kohta, et algsaldod ei sisalda väärkajastamisi, mis oluliselt mõjutavad käesoleva perioodi finantsaruandeid, võib audiitor selle kindlaks määrata peamise auditi asjaoluna vastavalt ISA-le 701.

Lisa

Aruannete näidised on muutunud. Vaata uusi näidiseid ISA (EE) 710 standardi lõpus